



Notat

22. februar 2021

Baggrundsnotat: Borgeres muligheder for at engagere sig i lokale vedvarende energiprojekter

Miljø- og Planudvalget har bedt administrationen undersøge og formidle viden om model for en selskabsstruktur, der gør det let for lokale borgere at engagere sig i VE-anlæg

Borgerne og de større anlæg

Administrationen været i dialog med konsulenthuset Planenergi, der har erfaringer – både som planlæggere og rådgivere – i forhold til at etablere vindmøller og solceller.

Hvad angår vindmøller så var det i møllernes spæde opstart muligt for borgere i fællesskab at rejse vindmøller. Årsagen var, at møllerne på det tidspunkt var mindre og billigere end i dag, og at et mølleprojekt derfor havde et investeringsbehov, som var realistisk at realisere lokalt.

I dag er projekterne væsentlig større og kræver investeringer i omegnen af 30-40 mio. kr. for at etablere en rentabel mølle, der i dag er på ca. 125 m og opefter (og typisk rejses flere i samme omgang). Allerede den indledende fase med VVM og projektmodning kræver, at der rejses 0,5-1 mio. kr. Dermed er risikoen også større for udviklere – uanset om det er borgere eller professionelle.

Der gives samtidig ikke tilskud til etablering af landmøller i dag, og udgifter til nettilslutning er lagt over på udvikler. Finansiering af den grønne ordning (med midler til lokalområdet) er ændret fra at være finansieret af en forbrugerafgift til udvikler.

Forårsager projektet værditab på en beboelsesejendom, påhviler det ligeledes udvikler at betale ejeren herfor, og afhængig af værditabets størrelse skal udvikler tilbyde at købe beboelsesejendommen.

Endvidere skal udvikler tilbyde naboer en årlig skattefri udbetaling i hele anlæggets levetid. Dermed er marginen mindre, risikoen større og det er væsentligt sværere at få den samme økonomi i et projekt end det var tidligere.

Dato

22. februar 2021

Din reference

Nicolaj Krogh Jensen

Tlf: +4587947127

Mobil: 23383052

Derfor arbejder udviklere også på en række projekter sideløbende, da der kalkuleres med, at en del af projekterne ikke gennemføres. Dermed spredes risikoen ved investeringer i den indledende fase ud over flere projekter.

Hvad angår lokalt ejerskab, så blev køberetsordningen, der gav mulighed for naboer m.fl. at købe andele i vindmøller eller solceller, nedlagt med den seneste aftale til fremme af lokal og kommunal opbakning til vedvarende energi fra 2019. Baggrunden var, at et eftersyn af den eksisterende køberetsordning indikerede, at ordningen ikke virkede efter hensigten om at skabe lokal opbakning til vedvarende energiprojekter.

For solceller gælder det som for vindmøller, at etableringsomkostningerne ved anlæg overstiger, hvad det vurderes er realistisk, at borgere i sammenslutning kan rejse.

På den baggrund er det Planenergis vurdering, at det ikke forekommer realistisk at borgere, eksempelvis i en landsby, vil kunne rejse den nødvendige kapital til at gennemføre et vindmølle- eller solcelleprojekt i en skala, der tilsvarende projekter, der rejses af professionelle aktører. Startgebyret er ganske enkelt for højt.

Borgerdrevne projekter

I mindre skala kan der dog være muligheder for etablering af borgerdrevne vedvarende energianlæg.

Med implementeringen af EU's energidirektiv sker i 2021, følger muligheden for at borgere samler sig i borgerenergifællesskaber. Et sådan fællesskab kan omfatte forskellige partnere ud over borgerne, eksempelvis et energiselskab, mindre virksomheder og kommuner.

Formålet med borgerenergifællesskaberne er at levere grøn strøm til medlemmerne. Derfor skal anlægget dimensioneres til det lokale forbrug. I reglen vil der derfor være tale om anlæg, der er i langt mindre skala og derfor også billigere, end de førmtalte.

Økonomisk er der fortsat, trods mulighed for bistand via Energistyrelsens Garantiordning, en udfordring ift. at sikre finansieringen. Det er samtidig vurderingen, at borgerenergifællesskaber har brug for professionel rådgivning for at lykkes med at gennemføre et projekt - ift. etablering, organisering, planlægning, dimensionering og design af teknologier. En rådgivning, der kræver faglig kompetence som ikke er til stede i kommunen.

Skanderborg Kommune deltager aktuelt i to EU-finansierede projekter, der kan karakteriseres som borgerenergifællesskaber. Projekterne er ledet af Aalborg Universitet, med deltagelse af blandt andre AURA-energi og henholdsvis en andelsforening og en privat udvikler. De høstede erfaringer herfra vil indgå i det videre arbejde med at understøtte lokale energiprojekter.

Der er som nævnt ikke hjemmel til at stille krav om lokalt ejerskab (jf. køberetsordningen). Men kommunen kan – med henvisning til de eksempler, der findes på udviklere, der har formålet at involvere og engagere borgere i projekter om vedvarende energianlæg – lægge vægt på, at det er af stor betydning, at borgerinddragelse, eksempelvis via tilbud om andele, indtænkes og tilpasses det konkrete projekt.